

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 205/2021-16

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu a zo sudcov Miroslava Duriša a Ladislava Duditša (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky obchodnej spoločnosti **Debt Collection Services s. r. o.**, Hurbanova 1, Nové Mesto nad Váhom, IČO 44 887 957, zastúpenej advokátskou kanceláriou Sidor a partneri, s. r. o., Železničná 4/A, Hlohovec, IČO 52 635 970, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Vladimír Sidor, proti uzneseniu Okresného súdu Bardejov č. k. 3 C 460/2015-356 z 26. novembra 2020 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Ústavnému súdu bola 4. januára 2021 doručená ústavná sťažnosť sťažovateľky, ktorou namieta porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), základného práva na ochranu majetku podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 11 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) uznesením Okresného súdu Bardejov (ďalej len „okresný súd“) č. k. 3 C 460/2015-356 z 26. novembra 2020 (ďalej len „napadnuté uznesenie okresného súdu“). Sťažovateľka žiada zrušiť napadnuté uznesenie okresného súdu a vec mu vrátiť na ďalšie konanie a domáha sa aj náhrady trov konania pred ústavným súdom. Sťažovateľka zároveň navrhla odklad vykonateľnosti napadnutého uznesenia okresného súdu.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že uznesením okresného súdu č. k. 3 C 460/2015 z 22. apríla 2020 (vydaného vyšším súdnym úradníkom) bola sťažovateľke ako žalobkyni uložená povinnosť nahradiť žalovanému trovy konania v sume 3 045,35 eur. Proti uzneseniu okresného súdu z 22. apríla 2020 podala sťažovateľka sťažnosť, o ktorej rozhodol sudca okresného súdu

napadnutým uznesením tak, že zmenil uznesenie okresného súdu z 22. apríla 2020 a sťažovateľku zaviazal na zaplatenie náhrady trov konania žalovanému v sume 2 830 eur.

II.

Argumentácia sťažovateľky

3. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti uviedla, že žalovanému bola priznaná náhrada trov konania za účasť na 11 pojednávaniach (väčšina nemala trvať ani 5 minút), ktoré podľa názoru sťažovateľky nemožno považovať za účelné a odôvodnené. Sťažovateľka sa domnieva, že ide o zjavné zneužívanie práva žalovaným a z toho vyplývajúce umelé navyšovanie trov konania. Právny zástupca žalovaného totiž na pojednávaniach iba predkladal vyjadrenia, dopĺňal ich alebo navrhoval dôkazy, ktoré mal a mohol predložiť okresnému súdu už pred prvým pojednávaním. Rovnako mohol pred prvým pojednávaním navrhnúť vykonanie dôkazov, a nie čakať na pojednávanie a následne tento prostriedok procesnej obrany uplatniť až na ňom. Okresný súd pri rozhodovaní o výške trov konania teda vychádzal iba z účasti právneho zástupcu žalovaného na pojednávaní, a tým považoval za splnené predpoklady uvedené v § 251 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“). Podľa názoru sťažovateľky mal okresný súd prihliadať na to, že na pojednávaniach právny zástupca za žalovaného nevykonával iné úkony, čo možno vnímať ako snahu o navyšovanie trov konania neúčelnými účasťami na pojednávaní. Keďže žalovaný bol zastúpený advokátom, mal okresný súd aplikovať aj čl. 11 ods. 3, § 149 a nasl. a najmä § 153 ods. 1 CSP, t. j. právny zástupca žalovaného mal povinnosť skôr predkladať prostriedky procesnej obrany.

4. Zásadné procesné pochybenie okresného súdu a jeho zjavnú svojvôľu preto sťažovateľka vidí v nesprávnej aplikácii a interpretácii § 262 ods. 2 CSP v spojení s § 251 CSP. Okresný súd síce odkázal na § 251 CSP, ale z jeho odôvodnenia nevyplýva, či jednotlivé úkony právnej služby posudzoval z hľadiska účelnosti a odôvodnenosti. Sťažovateľka tiež konštatovala, že okresný súd pri rozhodovaní o výške trov konania svojvoľne aplikoval a interpretoval právne normy, a preto došlo tiež k porušeniu základného práva sťažovateľky vlastníť majetok.

III.

K obsahu označených práv sťažovateľky

5. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo prejednaná súdom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

6. K otázke vzťahu medzi čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru sa ústavný súd vyjadril, že formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca vyjadril zhodu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa dohovoru (II. ÚS 71/97). Z uvedeného dôvodu preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (IV. ÚS 195/07) a ich prípadné porušenie možno preskúmať spoločne.

7. Do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru patrí právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá

môže mať základ v platnom právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon (IV. ÚS 77/02). Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy, ktorý predpokladá použitie ústavne súladne interpretovanej platnej a účinnej normy na zistený stav veci.

8. Súčasťou obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je aj právo účastníka konania na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia (napr. II. ÚS 209/04, III. ÚS 95/06, III. ÚS 206/07), t. j. na také odôvodnenie, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka konania na spravodlivý proces (m. m. IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04).

IV.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

9. Predmetom ústavnej sťažnosti je tvrdenie sťažovateľky o porušení jej základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením okresného súdu, ktorým bolo rozhodnuté o priznaní konkrétnej výšky trov konania žalovanému ako úspešnej strane sporu v sporovom konaní, pričom na zaplatenie trov konania bola zaviazaná sťažovateľka. K zásahu do práv sťažovateľky malo dôjsť z dôvodov uvedených v bode 3 tohto rozhodnutia.

10. Vychádzajúc aj z doktríny minimalizácie zásahov ústavného súdu do činnosti orgánov verejnej moci (m. m. IV. ÚS 303/04, III. ÚS 770/2016), ústavný súd stabilne konštatuje, že rozhodovanie všeobecného súdu o trovách konania ako o integrálnej súčasť súdneho konania je zásadne výsadou všeobecného súdu. Pri tomto rozhodovaní ide vždy o aplikáciu jednoduchého práva, takže ústavný súd rozhodnutia o trovách konania meritórne preskúmava iba celkom výnimočne, a to v prípadoch, ak samotné rozhodnutie všeobecného súdu je takým excesom z požiadaviek kladených na spravodlivý proces alebo ide o také extrémne vybočenie z princípu spravodlivosti, že je spôsobilé zasiahnuť do ústavnoprávnej roviny, a teda i do práv účastníka konania, ktorý podal ústavnému súdu ústavnú sťažnosť. Inak povedané, problematika náhrady trov konania by mohla dosiahnuť ústavnoprávny rozmer len v prípade extrémneho vybočenia z pravidiel upravujúcich toto konanie, k čomu by mohlo dôjsť najmä na základe takej interpretácie a aplikácie príslušných ustanovení aplikovateľného právneho predpisu, ktorá by v sebe zahŕňala črty svojvôle (m. m. I. ÚS 40/2012, I. ÚS 630/2017).

11. Rozhodnutie o náhrade trov konania nedosahuje spravidla samo osebe intenzitu predstavujúcu možnosť porušenia základných práv a slobôd bez ohľadu na to, akokoľvek sa môže účastníka negatívne dotknúť. Avšak z hľadiska kritérií ústavnej udržateľnosti súdneho konania ich nemožno dávať na rovnakú úroveň a pripisovať im rovnakú ústavnú relevanciu ako v prípade, ak by išlo o námietky proti procesnému postupu všeobecného súdu vedúcemu k rozhodnutiu vo veci samej (m. m. III. ÚS 537/2015). Ústavný súd preto pri posudzovaní problematiky trov konania, t. j. problematiky vo vzťahu k predmetu konania pred všeobecnými súdmi akcesorickej povahy, postupuje nanajvýš zdržanlivo a k zrušeniu výroku o trovách konania pristupuje iba výnimočne,

napr. keď zistí, že došlo k porušeniu práva na súdnu ochranu (spravodlivý proces) extrémnym spôsobom alebo že bolo zasiahnuté aj iné právo (porovnaj m. m. II. ÚS 78/03, II. ÚS 31/04, I. ÚS 156/2010, IV. ÚS 40/2011).

12. Po preskúmaní napadnutého uznesenia okresného súdu dospel ústavný súd k záveru, že vo veci sťažovateľky o takú situáciu nešlo.

13. V ústavnej sťažnosti sťažovateľka tvrdí, že okresný súd ústavne nesúladne aplikoval § 251 CSP, podľa ktorého trovami konania sú všetky preukázané, odôvodnené, účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva. Sťažovateľka konkrétne namietala nesprávnosť rozhodnutia, ktorým bola žalovanému priznaná náhrada trov právneho zastúpenia za účasť na 11 pojednávaniach z dôvodu, že tieto úkony právnej služby nie je možné považovať za odôvodnené a účelne vynaložené.

14. Odôvodnenie ústavnej sťažnosti je v tejto časti iba polemikou s názorom okresného súdu, ktorý v napadnutom uznesení jednoznačne vyslovil, že považuje tieto úkony právnej služby za odôvodnené a účelné, čím posúdil účelnosť týchto trov konania v zmysle § 251 CSP. V tejto súvislosti je v odôvodnení uvedené, že *„je procesným právom každej strany konania, zúčastniť sa nariadeného termínu pojednávania a prednášať na ňom vlastnú právnu argumentáciu za účelom dosiahnutia pre stranu priaznivého výsledku konania. Za každé vecne otvorené pojednávanie (t.j. pojednávanie, pri ktorom došlo k uplatneniu vecných námietok stranou konania alebo na ňom boli predložené, či vykonané dôkazy) patrí úspešnej strane konania náhrada nákladov, ktoré v danom prípade spočívajú v trovách právneho zastúpenia strany. Podľa názoru súdu nie je možné od úspešného žalovaného spravodlivo požadovať, aby si náklady svojho právneho zastúpenia v konečnom dôsledku hradil sám. Žalobca pritom nesie vlastnú zodpovednosť za zotrvávanie na žalobe napriek žalovaným vznesenej námietke premlčania, následkom čoho došlo na strane žalovaného k nárastu trov právneho zastúpenia, na ktorých náhradu má žalovaný od žalobcu nárok... Priznané trovy právneho zastúpenia tak boli z hľadiska žalovaného vynaložené účelne, hospodárne, efektívne, t. j. tak, aby jeho obrana voči uplatnenému nároku bola účinná.“*

15. Nemožno preto vysloviť, že okresný súd postupoval svojvoľne alebo akýmkoľvek iným zjavne nesprávnym spôsobom aplikoval a interpretoval príslušné právne predpisy. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (II. ÚS 122/05). Okresný súd sa v napadnutom uznesení takéhoto výkladu či aplikácie právneho predpisu nedopustil. Napriek nesúhlasnému postoju sťažovateľky k obsahu napadnutého uznesenia, ktorý vyjadrila aj vo svojej ústavnej sťažnosti, ústavný súd v tomto prípade nevidí priestor na zásah vo forme zrušenia napadnutého uznesenia okresného súdu.

16. Ústavný súd na záver opakuje, že okresný súd posúdil otázku účelnosti vynaložených trov konania spôsobom, ktorý nepredstavuje extrémny exces a ani zásah do označených práv sťažovateľky, ktorých ochrany sa domáha.

17. Ústavná sťažnosť je zjavne neopodstatnená, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo

slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú možno považovať ústavnú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

18. Z uvedených dôvodov ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky pri predbežnom prerokovaní v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ako zjavne neopodstatnenú.

19. Sťažovateľka namietala aj zásah do základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 11 ods. 1 listiny, pretože napadnuté uznesenie zasahuje do jej majetkovej sféry bez zákonného podkladu.

20. V tomto kontexte ústavný súd poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, že zásadne neprichádza do úvahy, aby bol všeobecný súd sekundárnym porušovateľom základných práv a práv hmotného charakteru, ku ktorým patrí aj základné právo vyplývajúce z čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 11 ods. 1 listiny, ak toto porušenie nevyplýva z toho, že všeobecný súd súčasne porušil ústavno-procesné princípy vyplývajúce z čl. 46 až čl. 48 ústavy (napr. II. ÚS 71/07, III. ÚS 26/08). Táto súvzťažnosť vyplýva z previazanosti posúdenia ústavnej udržateľnosti napadnutého rozhodnutia všeobecného súdu s predmetom jeho rozhodovania, ktorým bolo majetkové právo.

21. Ústavný súd nezistil príčinnú súvislosť medzi napadnutým uznesením okresného súdu a porušením základného práva sťažovateľky upraveného v čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Z toho vyplýva, že tu niet takého konania označeného porušovateľa, ktoré by bolo v príčinnej súvislosti s namietaným porušením základného práva sťažovateľky zaručeného v čl. 20 ústavy a čl. 11 ods. 1 listiny, a preto ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľky pri jej predbežnom prerokovaní aj v tejto časti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

22. Keďže ústavná sťažnosť sťažovateľky bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších jej návrhoch v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. apríla 2021

Libor DUEA
predseda senátu